

מלחמה - אתחלתא דנאולה (מנילה יזעב)

מלחמה שלום

תיבה אחר תיבה בסוד אחדות הבריאה

אברך

אברך מלשון מלך

אברך הוא מלשון 'מלך', כמו שתרגם אונקלוס (בראשית מא, מג), וז"ל, "אברך - דין אבא למלכא", עכ"ל. ומלך בחילוף כ - ח, נעשה לחם, מלשון מלחמה. וזהו גדר 'מלך', לא רק על שם מלכותו, אלא גם על שם מלחמותיו.

שורש המלחמה הנמצא באברך

ושורש מלחמה בשני דברים סותרים זה לזה. וזהו אברך, אב - רך. שמחד אב בחכמה, ומאידך רך בשנים. וכן מחד אב בחכמה, בחינת ראש, חלק העליון בגוף האדם. ומאידך נקרא אברך, מלשון ברך, ברכים, הרגליים החלק התחתון בגוף האדם.

וסתירה זו מצד אברך דקלקול - תולדתה מלחמה. אולם כאשר זהו אברך דתיקון, כיוסף, שהוא בחינת שלום, התולדה היא - שלום בין ההפכים. אולם אף ביוסף מדה זו לא נתקנה בשלמות, ולכך כתיב בו (בראשית לו, ד) וְלֹא יָכֹלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם.

תיקון מדרגת השלום באברך

ואמר (סוטה יג ע"א), וז"ל, תנא: כולם למלחמה באו, כיון שראו כתר של יוסף תלוי בארונו של יעקב, נטלו כולן כתריהן ותלאום בארונו של יעקב, עכ"ל. וביאורו, שתחלה באו להלחם עם

יוסף, בחינת אברך דקלקול. אולם כאשר ראו כתר של יוסף תלוי בארונו של יעקב אביו (האב, באברך) שבו נאמר (בראשית לג, יח) וַיָּבֹא יַעֲקֹב שָׁלֵם, האיר הארת התיקון של ה'ל' יָכֹלוּ דַּבְּרוֹ לְשָׁלֹם שבאברך. ולכן נטלו כולן כתריהן ותלאום בארונו של יעקב.

עומק עצת יוסף להסיר את שנות הרעב

וזהו עומק עצת יוסף, להסיר את שנות הרעב, על ידי השלום. כי הרעב תולדות מריבה ומחלוקת, ומכוח יוסף נמשך השלום, כמ"ש בזמרת הארץ (לקוטי קמא, סימן לח), וז"ל, וצדיק הוא בחינת יוסף, ברית שלום, שע"י מתבטל הערלה והחרפה, בחינת אָסַף (אַלֵּהִים) אֶת הָרָפְתִּי (בראשית ל, כג), בחינת אָשַׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֶרֶפֶת רָעַב (יחזקאל לו, ל) ומתבטל כל החרפות והבזיונות של המחלוקת, ונמשך השלום, עכ"ל.

וביתר עומק, כידוע יוסף הוא בבחינת אות ברית קודש. ועל אות ברית קודש דרשו חז"ל (סנהדרין קז ע"א, סוכה נב ע"ב), וז"ל, אבר קטן יש באדם, משביעו - רעב, ומרעיבו - שבע, עכ"ל. וכאשר מרעיבו, עושה ריב עם תאוותו, ואז נעשה שבע. והבן מאוד, שיוסף שעשה כן בתוך עצמו; שהרעיב יצרו, ונעשה שבע בעצמו. ומשם העתיקי מן הרעב לשבוע בכל ארץ מצרים.

^א ועין פסיקתא זוטרותא (לקח טוב) (בראשית מא, מג), וז"ל, וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אֲבִירָה. ד"א אֲבִירָה. אב המלך, שהרי המלך נקרא רך, עכ"ל.

^ב ומטעם הכי קרא הרמב"ם להלכות מלכים - הלכות מלכים ומלחמותיהם.

^ג ספרי (פרשת דברים, פיסקא א), וז"ל, וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אֲבִירָה, זה יוסף שהיה אב בחכמה ורך בשנים, עכ"ל.

^ד ילקוט שמעוני (תורה פרשת דברים, רמז תשצב), וז"ל, דרש רבי יהודה וירכב אותו במרכבת המשנה וגו' זה יוסף שהוא אב בחכמה ורך בשנים, אמר ליה רבי יוסי בן דורמסקית יהודה למה אתה מעוות עלינו את הכתובים מעיד אני עלי שמים וארץ שאין אברך אלא לשון ברכים שהיו הכל נכנסין ויוצאין תחת ידו כענין שנאמר אותו על כל ארץ מצרים, עכ"ל. וע"ע ספורנו (בראשית מא, מג), וז"ל, וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אֲבִירָה. כמו הברך. כלומר כל איש יכרע על ברכיו כמו שהיו צועקים לפני המלך לומר לעם כי לו תכרע כל ברך, עכ"ל.

^ה עין ליקוטי הלכות (הלכות ברכת הודאה, הלכה ו אות מא).

^ו זוהר כרך א (פרשת מקץ דף קצז ע"ב) יוסף ברית שלום הוה. וע"ע זוהר חדש (כרך א תורה) פרשת תולדות דף מה ע"א) שמא דיוסף שלים בכלא לעילא ותתא.

^ז והבן, שביוסף, מחד נגלה השלום, אברך דתיקון. אולם מאידך, יש בו בחינת אברך של מלחמה. ונגלה בפרט במשיח בן יוסף, כמ"ש בא-מרי נעם (חקת) וז"ל, מותר להתגרות ברשעים בעוה"ז (ברכות ז:); ר"ת: מלב, והשם הזה יוצא מן השם יכ"ש, שהוא "יחודך פְּכַבְתָּ שְׁמִרָם" (ר"ת: יכ"ש) והשם יכ"ש בא"ת ב"ש הוא מלב וכו'. וזה השם במילואו מ'ם למ'ד ב'י"ת, עולה תקס"ו, מספר משיח בן יוסף, כי הוא יהיה משוח מלחמה, להכות הרשעים ולהתגרות בהם בכח זה השם מל"ב, עכ"ל, עיי"ש.

^ח רעב מלשון ריב, רב - ע.

^ט תענית (יא ע"א) אמר ריש לקיש: אסור לאדם לשמש מטתו בשני רעבון, שנאמר וליוסף ילד שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב.

^י וזהו אברך משלון 'ברכה', המשכה מתוך עצמו החוצה. ועין הכתב והקבלה (בראשית מא, מג), וז"ל, אברך. ול"ג שהוא ענין ברכה. וטעם אברך. זה הוא האיש המביא ברכה קרב הארץ (זעגנבריינגענדער) שבחכמתו הבין הפתרון ובעצתו עשו תקונים שמסיבתם תנוח שפעת ברכה במדינה. ולפי"ז דומה אברך לשם צפנת פענח, שהמכוון בו לרבותינו בהודיעו הצפונות מניח רוחן של בריות, עכ"ל.